

СТАНОВИЩЕ

по конкурса за доцент по направление 2.1. Филология (Романски езици – Лексикология и фразеология на испанския език), обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в ДВ, бр. 21/15.03.2022 г., с единствен кандидат гл. ас. д-р **Боряна Жечева Кючукова-Петринска**

Гл. ас. д-р Боряна Кючукова-Петринска е преподавател в Катедрата по испанистика и португалистика (Факултет по класически и нови филологии) от 1993 г. (главен асистент от 2006 г.). Преподава лексикология и фразеология на испанския език, както и практически курс по испански в бакалавърската програма. Преподавателската ѝ дейност се допълва от два теоретични курса в магистърска програма „Приложна лингвистика“. За целите на своето преподаване тя е публикувала (в съавторство) изключително полезни пособия – граматика, речници.

Кандидатката е защитила докторска дисертация през 2006 г. на тема *Граматичната категория залог в съвременния испански език*. Научните ѝ интереси днес, както посочва самата тя, а и както показват публикациите ѝ, се вписват в множество области: етнолингвистика, лингвокултурология, когнитивна лингвистика, фразеология, лексикология, превод, граматика, чуждоезиково обучение.

На конкурса за доцент Боряна Кючукова-Петринска се представя с богата научна продукция – една монография, един речник и 19 статии (5 от тях издадени в чужбина). Публикациите ѝ са цитирани в различни изследвания (16 посочени от нея). Тя е съставител и редактор на няколко сборника. Участва с доклади в редица национални и международни конференции, както и в различни научни проекти. Би могло да се каже, че заема достойно място сред испанистите и романистите у нас.

Хабилитационният ѝ труд (*Концептуализация на страха в испанската и в българската идиоматика*. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2022. 240 стр.) е не само много интересен като тематика, но е написан компетентно, в научно издържан стил, с убедителни изводи и определено е приносен в изследванията в областта на когнитивната лингвистика у нас.

Кандидатката е осъществила интересно съпоставителното изследване с помощта на когнитивни методи. То се вписва в една сравнително нова посока в анализа на фразеологията, посока, която води до по-задълбочено осмисляне на картината на света, отразена в изследваните езици. Избраното за анализ конкретно концептуално поле предоставя възможност за интересни изводи върху изразяването на човешките емоции в българския и в испанския и в този смисъл изследването е приносно и за българската фразеология.

Монографията има редица достойнства. Ще отбележа накратко някои от тях. В първата част авторката излага стегнато и информативно теоретични постановки, свързани с определянето на метафората, метонимията и сравнението в съвременната когнитивна лингвистика. Тук тя показва отличните си познания в проблематиката, синтезира компетентно различните мнения, коректно отбелязва цитираните автори. Тази обширна част изяснява избора на теоретичната основа, върху която стъпва изследването. Екскерпираният материал е богат и достатъчно представителен за целите на анализа (общо 651 езикови единици). Включени са не само същински фразеологизми, но и паремии, които авторката коректно определя като необходими за очертаването на културните специфики и възприема в работата си общия термин идиоматика. Анализът на езиковия материал е проведен последователно въз основа на избраните теоретични постановки и със съответната терминология. Авторката очертава три тематични части и търси отговори на няколко конкретни въпроса. Структурирана по този начин, работата позволява ясно осмисляне на представения материал. Изведените концептуални метафори, метонимии и сравнения разкриват постепенно как се концептуализира страхът в двата езика, кое е общото и кое различното в тях. Резултатите от анализа са формулирани компетентно и убедително. Много добро решение е да се представят изводите синтезирано в таблици. Използвани в цялото изследване са множество публикации както на български и испански, така и на други чуждестранни автори, което показва обширните познания на авторката. Приветствам включването на двата индекса в приложението – на испанската и на българската идиоматика от концептуалното поле *страх*. Те биха били полезни и за други сравнителни и съпоставителни изследвания, както и за изучаването на испански език на едно по-високо равнище.

На интереса на Боряна Петринска към когнитивната лингвистика се дължат и някои от публикуваните от нея в последните години статии, включени в списъка на публикациите, представени за конкурса. Бих открила изследването ѝ върху испанските паремии, отразяващи представата за *лъжата* в испанския език, както и анализа на концепта *ревност*, осъществен въз основа на 482 испански словосъчетания с метафорично значение. Внимателният преглед на богат лексикален и фразеологичен материал позволява на авторката да изведе метафорите, които стоят в основата на концептуализацията на ревността и лъжата.

Фразеологията е област, на която Боряна Петринска посвещава и други свои изследвания. Две статии засягат и теоретични проблеми, свързани с определянето на статуса на устойчивите сравнения. В тях авторката прави критичен преглед на изказаните мнения от български и испански учени и убедително предлага своето становище по въпроса.

Боряна Петринска участва в интересен международен проект с културологичен и езиковедски характер, който цели проследяването на пътя на проникване в Европа на южноамерикански храни и на техните названия в европейските езици. В публикувания сборник нейната статия се фокусира върху какаото, домата и картофа, като представя множество езикови и исторически данни.

Вниманието на кандидатката е насочено не само към лексикологията и фразеологията. В свои публикации тя разглежда задълбочено и проблеми на граматиката на испанския език, като се фокусира върху няколко глаголни категории – залог, време, аспект.

Определен принос има Боряна Петринска в лексикографията. Съставеният от нея и А. Миткова *Испанско-български и българско-испански речник* (2001), включващ общо 24 000 речникови статии, е изключително полезен за изучаващите испански език. В този смисъл кандидатката успешно свързва своята научна дейност с преподаването на испански език.

Заключение:

Сериозната научна продукция на гл. ас. д-р **Боряна Жечева Кючукова-Петринска**, както и успешната ѝ преподавателска работа, ми дават основание убедено да

препоръчам на уважаемото научно жури да подкрепи кандидатурата ѝ за заемане на академичната длъжност *доцент* по обявеното направление.

08.06. 2022 г.

София

Проф. д-р Василка Алексова